

C. Muut asiat.

Heidän Majesteettiensa Keisarin ja Keisarinnan kruunauksen juhlminen. Heidän Majesteettiensa Keisarin ja Keisarinnan piakkoin tapahtuvan kruunauksen juhlallista kunnioittamista valmistelevaan kaupunginvaltuusto asetti ¹⁾ valiokunnan, johon kuuluivat vtt Brummer, Mellin, Sandberg ja Malmgren sekä päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman. Valiokunta oikeutettiin samalla käyttämään tähän tarkoitukseen kaupungin varoista suunnilleen yhtä suuri rahamäärä kuin oli käytetty Aleksanteri II:n hallituksen 25-vuotisjuhlaa vietettäessä; rahatoimikamarin tuli valiokunnan puheenjohtajan tilauksesta määrätä tarvittavat varat maksettavaksi.

Vuosikertomuksia. Rahatoimikamari lähetti ²⁾ kaupunginvaltuustolle kertomuksen toiminnastaan vuonna 1880.

Samanlaiset kertomukset vuodelta 1881 antoivat kaupunginvaltuustolle holhouslautakunta ³⁾ ja pientenlastenkoulujen johtokunta ⁴⁾.

Samoin lähetti ⁵⁾ kaasuntarkastaja valtuustolle kertomuksen valaistusvuodelta 1881—82.

Kunnallisvaalien uusi vaalijärjestys. Maistraatin laatiman ehdotuksen kaupungin kunnallisvaalien uudeksi vaalijärjestykseksi kaupunginvaltuusto vuonna 1881 oli lähettänyt ⁶⁾ valiokuntaan. Vuonna 1882 antamassaan mietinnössä ⁷⁾ valiokunta ehdotti joitakin muutoksia ja lisäyksiä maistraatin ehdotukseen. Asiaa esiteltäessä hyväksyttiin ⁸⁾ valiokunnan ehdotus sen jälkeen kun siihen oli tehty vielä yksi lisäys.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi ⁹⁾ maistraatin ehdottaman uuden muodon eräälle niistä vaalijärjestyksen pykälistä, joiden sanamuotoa valtuusto oli ehdottanut muutettavaksi.

Kunnallisvaalien vaalijärjestyksen muuttaminen. Viimeksi toimitetussa valtuuston lisäjäsenten vaalissa noudatetun menettelyn johdosta kaupunginvaltuusto valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta päätti ¹⁰⁾ asettaa valiokunnan laatimaan ehdotusta vaalijärjestykseen tehtäviksi muutoksiksi ja valitsi sen jäseniksi vtt Enebergin, Elvingin ja Boreniuksen. Valiokunta ei antanut mietintöään vuoden varrella.

Luettelo edesmenneistä henkilöistä, joilta jäi alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Kaupungin suomalais-ruotsalaisen luterilaisen seurakunnan kirkkoherranvirasto lähetti kaupunginvaltuustolle luettelon seurakuntaan kuuluneista henkilöistä, jotka olivat kuolleet vuonna 1881 jättäen jälkeensä lapsia, joille oli määrättävä holhooja. Valtuusto antoi ¹¹⁾ luettelon holhouslautakunnalle.

Raastuvanoikeuden uusi työjärjestys. Kaupunginvaltuusto lähetti ¹²⁾ yhteisen raastuvanoikeuden laatiman ehdotuksen mainitun oikeuden uudeksi työjärjestykseksi valiokuntaan, johon valittiin vtt Elving, av Björkstén ja Borenius. Valiokunnan mietinnössään ¹³⁾ ehdotettua erinäisiä poistoja, lisäyksiä ja muutoksia yhteisen raastuvanoikeuden ehdotukseen val-

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. syysk. 11 §. — ²⁾ S:n 10 p. tammik. 12 §. — ³⁾ S:n 24 p. tammik. 13 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. jouluk. 8 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. syysk. 8 §. — ⁶⁾ Ks. s. 200. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 28 p. maalisk. 2 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. toukok. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. jouluk. 10 §. — ¹¹⁾ S:n 24 p. tammik. 12 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. helmik. 7 §. — ¹³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16.

tuusto päätti¹⁾ antaa maistraatille asiasta lausunnon, jossa valiokunnan muistutukset oli otettu huomioon.

Lausunno höyryviheltimien käyttämisestä. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa maistraatin ehdottamasta kaupungin satamajärjestykseen tehtävästä lisäyksestä, jonka mukaan 50 markan sakon uhalla kiellettäisiin kaupungin ympäristöissä liikennöivien höyrypursien päällikköjä ilman pakottavaa syytä käyttämästä pursien höyryviheltimiä, valtuusto päätti²⁾ ainoastaan jättää kuvernöörin ratkaistavaksi, oliko tällainen kiello tarpeen vaatima.

Terveydenhoitolautakunnan johtosääntö. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 valitustietä anonut³⁾ senaatilta, että läänin kuvernöörin antama tuomio, jossa kuvernööri oli kieltäytynyt vahvistamasta valtuuston vuonna 1880 hyväksymää terveydenhoitolautakunnan johtosääntöä, kumottaisiin. Sen jälkeen kun senaatti vuonna 1882 antamallaan päätöksellä, kumoten valituksen aiheena olleen tuomion, oli palauttanut asian kuvernöörille, jonka tuli sen johdosta ryhtyä uuteen toimenpiteeseen, valtuusto päätti⁴⁾ antaa sihteerilleen tehtäväksi tiedustella kuvernöörinvirastosta, oliko kuvernööri sittemmin vahvistanut mainitun johtosäännön.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti kuvernöörin maaliskuun 10 p:nä vahvistaneen kaupunginvaltuuston hyväksymän johtosäännön. Valtuusto päätti⁵⁾ tämän johdosta lähettää johtosäännön terveydenhoitolautakuntaan kehoittaen sitä painattamaan sen suomen- ja ruotsinkielisenä sekä huolehtimaan sen joutumisesta yleisön saataviin. Johtosääntö oli sanamuodoltaan seuraava:

Helsingin terveydenhoitolautakunnan johtosääntö.

1 §. Terveydenhoitolautakuntaan kuuluvat Helsingin siviilipoliisimestari, kaupungininsinööri ja kaupunginlääkäri tai heidän viransijaisensa virkainsa johdosta itseoikeutettuina ja pysyväisinä jäseninä sekä viisi kaupunginvaltuusmiesten valitsemaa jäsentä, jotka ynnä viisi varajäsentä joka toinen vuosi joulukuussa valitaan lähinnä tuleviksi kahdeksi vuodeksi.

2 §. Vaalikelpoisuudesta lautakunnan varsinaiseksi tai varajäseneksi on voimassa mitä kunnallishallituksesta kaupungissa 8 p:nä joulukuuta v. 1873 annetussa armollisessa asetuksessa on säädetty vaalikelpoisuudesta kaupunginvaltuusmieheksi. Erovuoroisen varsinaisen tai varajäsenen voi uudelleen valita.

Se, joka on lautakuntaan valittu, saapi kieltäytyä siitä toimesta, jos hän on kuudenkymmenen vuoden ikäinen tai ei asu kaupungin piirissä tai jos hän kaksi viime vuotta lautakunnassa toimittuansa on eroamisvuorossa taikka jos hänellä on muu este, jonka kaupunginvaltuusmiehet päteväksi katsovat.

3 §. Jos varsinainen tai varajäsen eroaa ennen vaalikauden loppua, on siitä kaupunginvaltuusmiehille ilmoitettava uuden vaalin toimittamista varten. Näin valittu on toimeissa sen aikaa, mitä eronneella on jäljellä.

4 §. Lautakunta valitsee jäsenistensä suljetuin lipuin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan joka vuodeksi, ja pitää tästä vaalista tieto annettaman maistraatille sekä sen toimesta läänin kuvernöörille. Myöskin yleisön tiedoksi se ilmoitetaan julkaisemalla kaupungissa ilmestyvässä niin ruotsin- kuin suomenkielisessäkin sanomalehdessä.

5 §. Puheenjohtaja kutsuu lautakunnan kokoon kerran kuukaudessa tai useammin, jos tarvetta on. Lautakunnan pitää myös kokoontua, jos vähintäänkin kaksi jäsentä sitä puheenjohtajalta pyytää.

6 §. Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja on estyneenä lautakunnan kokoukseen saapuville tulemasta, josta seikasta tieto on annettava jollekin jäsenistä, valittakoon puheenjohtaja siksi kertaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 9 §. — ²⁾ S:n 5 p. syysk. 10 §. — ³⁾ Ks. s. 193. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. huhtik. 14 §.

Jos jäsenellä on este, on hänen siitä puheenjohtajalle ilmoitettava niin aikaisin, että ennätetään kutsua varajäsen kokoukseen.

7 §. Lautakunta on päätösvaltainen, kun paitsi puheenjohtajaa neljä jäsentä on saapuvilla ja päätöksessä osallisena. Jos eri mieliä ilmaantuu, ratkaistaan kysymys avonaisella äänestyksellä, niinkuin yleinen laki säättää riita-asioista. Äänen käytössä tasan tulee puheenjohtajan mielipide päätökseksi.

Asiaan, josta voipi olla erinomaista hyötyä tahi vahinkoa lautakunnan jäsenelle tahi jollekin, joka hänen kanssaan on sellaisessa sukulaisuudessa tahi lankoudessa, joka tuottaa polkeen tuomarille, älköön se jäsen ottako osaa.

8 §. Kuvernöörillä ja kunnallispormestarilla tahi niillä, jotka heidän virkojansa hoitavat, niin myös kaupunginvaltuusmiesten puheenjohtajalla on oikeus olla läsnä lautakunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluihin, jota varten heille on kirjallinen tieto annettava kunkin kokouksen ajasta. Lautakunnan voi kuvernööri myös jotakin ilmoitettua tärkeätä asiata varten puheenjohtajalla kutsuttua kokoon.

9 §. Tarpeellisia tietoja saadakseen kutsukoon lautakunta kokouksiinsa asianymmärtäviä henkilöitä, erinomattainkin kaupungin palveluksessa olevia lääkärejä, jotka ottavat osaa keskusteluihin, vaan eivät päätöksen tekoon; kuitenkin on heidän mielipiteensä pöytäkirjaan pantava, jos he niin haluavat.

10 §. Kaupunginlääkärin tahi hänen sijaisensa taikkapa hänellä esteen ollessa kaupungin palveluksessa olevan muun lääkärin, jonka lautakunta kerrakseen siihen valitsee, pitää esiteltäväksi valmistella terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat; ja on kaikki niihin kuuluvat lautakuntaan tulleet ilmoitukset, kertomukset y.m. annettava sanotulle lääkärille hänen käyteltäväkseen lautakunnan määräyksen mukaan.

11 §. Sihteerin tehtäviä toimittamaan ottaa lautakunta siihen sopivan henkilön palkkiosta, jonka kaupunginvaltuusmiehet lautakunnan ehdotuksesta määräävät. Lautakunnan kokousten pöytäkirjassa on mainittava läsnä olleet jäsenet, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä näiden perustelmat. Tarkistus toimitetaan joko heti taikka ensi kokouksessa. Jos joku keskusteluihin osaa ottanut haluaa antaa eri lausunnon, on se kirjallisesti annettava pöytäkirjaan liitettäväksi.

Lähtevät toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteerillä.

12 §. Lautakunnan tulee tehtäviinsä nähdessä ylipäätään noudattaa mitä 22 p:nä joulukuuta 1879 terveydenhoidosta Suomessa annettu armollinen asetus säättää.

Jos jotkin paikalliset tahi muutoin omista laatuja olevat seikat vaativat erinäisiä määräyksiä, tulee lautakunnan yllämainitun asetuksen 25 §:ssä säädetyllä tavalla laatia niiden ehdotukset asianomaisten tutkittaviksi ja vahvistettaviksi.

13 §. Toimintaansa harjoittaa lautakunta ylipäätään siten, että se katsastuksen pidettyänsä tahi asiasta muutoin tiedon hankittuaan laatii lausunnon ilmaantuneista, terveydelle vaarallisista epäkohdista sekä saattaa asian poliisikamarin tahi niiden kaupungin muiden viranomaisten toimenpiteen esineeksi, joilta lautakunnan tulee saada kaikkea 22 p:nä joulukuuta 1879 annetun armollisen asetuksen säännösten ja muiden siinä kohden noudatettavain määräysten mukaista virka-apua.

14 §. Katsastuksia pitämään valitsee lautakunta joka kuukaudeksi kaksi jäsenistensä tahi varajäsenistensä.

Tarpeen vaatiessa asetetaan sanottua tarkoitusta varten lisäksi erinäisiä tarkastusmiehiä, joita lautakunta ottaa toimeen niin monta ja sillä palkalla kuin kaupunginvaltuusmiehet lautakunnan ehdotuksesta määräävät ja joiden tulee toimittaa lautakunnan tahi sen puheenjohtajan heille antamat tehtävät.

15 §. Kaikki ehdotukset, ohjesäännöt ja asetukset, joita kaupungin viranomaiset valmistavat tahi käsittelevät, ovat, sikäli kuin niillä on yhteyttä yleisen terveyden ja sairaanhoidon kanssa, ilmoitettavat lautakunnalle, jonka pitää niistä antaa perusteltu lausunto.

Lautakunnan pitää myös täyttää, mitä muuta asianomainen viranomainen erinäisissä tapauksissa ehkä sille toimeksi antaa.

16 §. Lautakunnan tulee antaa kaupungin poliisivirastolle sen pyytämiä tietoja puhtaanapidosta ja desinfioimisista, niin myös muutoin, kun kaupungissa noudatettava poliisijärjestys semmoista säättää.

Lautakunnan tulee muissakin tarpeellisissa tiloissa antaa poliisiviranomaisille lautakunnan toimialaan kuuluvia tietoja.

Yleisemmän kulkutaudin uhatessa tahi semmoisen ilmaannuttua pitää lautakunnan poliisiviranomaisten kehottamattakin antaa puhtaanapitoa koskevia määräyksiä sekä muutoinkin ryhtyä kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joita taudin vastustamiseksi tahi ehkäisemiseksi katsotaan tarpeellisiksi.

17 §. Lautakunnan on huollettava, että kaikki kunnallista terveyden- ja sairaan-

hoitoa varten asetetut henkilöt täyttävät velvollisuutensa; sen tulee toimittaa vaarinpitoa ja järjestyksen valvontaa kaikissa kunnalle kuuluvissa sairaanhoitolaitoksissa, niin myös valvoo kaupungin sairaanhoidosta annettujen säännösten noudattamista.

Lautakunta ottaa kaupunginlääkäriin ehdotuksesta ne lääkärit, jotka sairaanhoitoa varten kunnassa satunnaisesti ehkä ovat tarpeellisia; se myös ottaa ja erottaa sairaalalääkäriin lausunnon hankittuansa kunnan sairaanhoitolaitosten palvelijat ja muun henkilökunnan sekä ehdottaa kaupunginvaltuusmiesten myönnettäväksi soveliaat palkkiot näille henkilöille.

Lautakunnan asiana on niinkään jonkin kunnan lääkäreistä ollessa estettynä virkaansa hoitamasta tahi kun hänelle on virkavapautta myönnetty hankkia pätevä viransijainen, ellei vakainainen lääkäri ole sellaista hankkinut ja lautakunta häntä hyväksynyt, niin myös ratkaista muiden kunnallisten terveyden- ja sairaanhoitoon asetettujen henkilöjen tekemät virkavapauden anomukset.

Virkavapautta myönnettyänsä tulee lautakunnan myös, ellei yksityistä sopimusta ole tehty, määrätä, kuinka suuri osa vakinaisen viranpitäjän palkasta tahi palkkiosta virantoimittajalle maksetaan.

18 §. Lautakunta noudattakoon myös, mitä useinmainitun, terveydenhoidosta Suomessa annettun arm. asetuksen 4 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään kaupungin tautisuus- ja kuolleisuustilastosta, sikäläistä yleistä terveydentilaa käsittelevästä vuosikertomuksesta sekä muista tauteja ja kuolleisuutta koskevista tiedonannoista ja ilmoituksista, joita voidaan asianomaisilta vaatia.

Mainitut tilastoyhdistelmät, kertomukset y.m. laatii kaupunginlääkäri, jonka on annettava vuosikertomus viimeistään huhtikuun kuluessa seuraavana vuonna. Tämä kertomus on paitsi mitä siitä on edellä mainitussa asetuksessa säädetty, painettava ja kaupunginvaltuusmiehille jaettava sekä pidettävä kirjakaupassa saatavana.

Tässä puheena olevia tarkoituksia varten koottu tilastoaineisto säilytetään lautakunnan arkistossa.

19 §. Edellä mainittuihin tarkoituksiin tarpeellisia tilastotietoja, todistuksia y.m. saadakseen voi lautakunta kääntyä papiston, lääkärien, sairaanhoitolaitosten johtajain ja muiden puoleen, joiden on voimassa olevain säännösten mukaan annettava tuollaisia tietoja. Jos lautakunta tässä kohtaa epäystä tahi muuta estettä, on asiasta ilmoitettava lääkintöhallitukselle tahi maistraatille.

20 §. Lautakunnan rahavarain ja irtaimiston hoidosta, sen asiana olevasta tilinteosta ja kaluston katsastuksesta sekä vuotuisen meno- ja tuloarvion laatimisesta on voimassa mitä kaupungin rahatoimikamarin ohjesäännössä sanotaan.

Jos ilmaantuu seikkoja, jotka vaativat menoja vuodekseen vahvistettujen määrärahain lisäksi, tahi kun myöhemmin esitetyt ehdotukset aiheuttavat menoja, on lautakunnan siitä tehtävä eri esitys asianmukaisessa järjestyksessä.

Elintarpeiden tutkimustoimiston perustaminen. Terveyslautakunnan tekemän ehdotuksen toimiston perustamisesta elintarpeiden tutkimista varten kaupunginvaltuusto palautti ¹⁾ lautakuntaan antaen sille tehtäväksi laatia seikkaperäisen ehdotuksen suunnitellun toimiston johtosäännöksi sekä kustannusarvion sen perustamisesta ja ylläpitämisestä.

Avustusten myöntämisessä asevelvollisten perheille noudatettava menetely. Käsiteltäessä kysymystä avustuksen myöntämisestä sepänvaimo H. M. S. Johanssonille siltä ajalta, jolloin hänen miehensä suoritti asevelvollisuuttansa, kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 antanut ²⁾ valiokunnalle tehtäväksi mainitun asian käsittelyn ohella antaa lausunnon siitä, miten samanlaatuisia kysymyksiä käsiteltäessä vastedes oli meneteltävä. Vuonna 1882 antamassaan mietinnössä ³⁾ tämä valiokunta viitaten voimassa olevaan asevelvollisuuslakiin ja maan säätyjen tätä lakia hyväksyttäessä antamaan lausuntoon huomautti, että vakinaisessa palveluksessa olevien asevelvollisten perheitä ei heille avustusta annettaessa ollut pidettävä tavallisina vaivaisina, vaan sellaisten henkilöiden lähimpinä omaisina, jotka lain nojalla oli velvoitettu kaikki yksityiset etunsa syrjäyttäen uhraamaan

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. lokak. 14 §. — ²⁾ Ks. s. 196. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4.

kaiken aikansa ja voimansa yhteiskunnan palvelukseen saamatta siitä vastaavaa suoranaista korvausta. Yhteiskunnan edustajina oli kunnat mainitun lain 105 §:ssä selitetty velvollisiksi antamaan tällaisia avustuksia, ja näiden tarkoituksena oli jonkin verran korvata niitä tappioita ja lieventää niiden raskautusten ankaruutta, joita asevelvollisuuden suorittaminen vaati vähävaraisilta. Samoin olisi kansalaiskunniaa syvästi loukkaavaa, jos asevelvollisten perheet alistettaisiin vaivaishoitohallituksen edusmiehen- tai isännänvaltaan tai kenties yksityisen henkilön valvontaan, jolle lautakunta oli uskonut isännänoikeutensa, mikäli näin tapahtui ilman muuta syytä kuin että nämä perheet saivat avustusta kunnalta. Valiokunnan mielestä valtuuston sen tähden puheena olevaa laatua olevia anomuksia arvostellessaan ei tullut soveltaa vaivaishoitolain periaatteita, vaan esiintyvissä tapauksissa tarkasti tutkia kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja tutkimuksen perusteella, jos se katsottiin tarpeelliseksi, myöntää elatusavustus, joka asianomaisten hakijain mahdollisten varojen ohella riitti takaamaan heille siedettävän toimeentulon. Kun niinmuodoin ei ollut rinnastettava keskenään kunnan velvollisuutta myöntää avustusta asevelvollisten vaimoille ja alaikäisille ja turvattomille lapsille ja kunnan velvollisuutta hoitaa ja elättää köyhiään, ei myöskään sellaisia avustuksia koskevia anomuksia ollut käsiteltävä vaivaishoitoasioissa noudatettavaksi vahvistetussa järjestyksessä. Valiokunta ehdotti, että valtuusto ilmoittaisi vaivaishoitohallitukselle, että sen ei tullut ottaa käsiteltäväkseen asevelvollisuuslain 105 §:n nojalla myönnettäviä avustuksia koskevia anomuksia, vaan hakijat neuvottava jättämään maistraattiin kirjalliset, valtuustolle osoitetut anomukset tällaisen avustuksen myöntämisestä. Tarpeellisen johdonmukaisuuden aikaansaamiseksi tämän laatuisten asiain käsittelyyn tulisi valtuuston lisäksi keskuudestaan asettaa pysyväinen valiokunta niitä valmistelemaan.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ hyläten valiokunnan ehdotuksen ilmoittaa vaivaishoitohallitukselle että asevelvollisuuslain 105 §:n nojalla annettavia avustuksia koskevia anomuksia valtuuston käsityksen mukaan ei ollut käsiteltävä vaivaishoitolaissa määrättyjä periaatteita ja järjestystä noudattaen, vaan tuli mainitun hallituksen, milloin sille lähetettiin sen laatuinen avustusanomus, hankkia selvitys hakijan taloudellisista olosuhteista ja lähettää valtuustolle sekä tämä että oma lausuntonsa siitä, oliko edellä mainitun asevelvollisuuslain pykälän nojalla myönnettävä avustusta ja kuinka paljon. Samalla valtuusto antoi valiokunnalle tehtäväksi ehdottaa valtuuston päätöksen sanamuodon. Myöhemmin valiokunta antoi valtuustolle lausunnon ja ehdotuksen puheena olevan päätöksen sanamuodoksi, ja valtuusto hyväksyi²⁾ tämän ehdotuksen.

Uuden kansakoulupiirin perustaminen. Kansakoulujen johtokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ erottaa Viaporin linnoituksen ja siihen kuuluvat saaret kaupungin kymmenennestä kansakoulupiiristä eri piiriksi, kolmanneksitoista.

Uusi rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuuston vuonna 1879 asettama valiokunta⁴⁾ oli vuonna 1880 antanut valtuustolle kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotuksen⁵⁾. Toisen rakennusjärjestysehdotuksen oli laatinut yhdistys Tekniska föreningen i Finland. Kaupunginvaltuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 20 §. — ³⁾ S:n s:n 15 §. — ⁴⁾ Ks. s. 79. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12 v:lta 1880.

lähetti ¹⁾ vuonna 1882 nämä molemmat ehdotukset uuteen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Höijer, Grönqvist, Heimberger ja Bergroth sekä oikeuspormestari J. G. Sohlman. Tämän valiokunnan mietintöä ei annettu kertomusvuoden kuluessa.

Rakennusjärjestyksen soveltaminen Kaivopuiston rakennuksiin. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupungin rakennusjärjestyksen soveltamisesta Kaivopuistoon rakennettaessa valtuusto lähetti ²⁾ asian valiokuntaan, joka aikaisemmin oli asetettu ³⁾ laatimaan kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotusta.

Korjaustöiden kustannusarvio. Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ⁴⁾ kaupunginvaltuusto vuoden 1883 talousarvion järjestelyn yhteydessä päätti ⁵⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan rakennuskonttorille ja kaupungin muille hallintovirastoille määräyksen, että niiden ennen tarpeellisten korjaustöiden suorittamista tuli antaa kamarille niiden yksityiskohtaiset kustannusarviot.

Kansakoulujen toimintakertomuksen jouduttaminen. Vuoden 1883 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ kehoittaa kansakoulujohtokuntaa valvomaan, että kertomus kansakoulujen toiminnasta vuosittain lähetettiin valtuustolle.

Kansankirjaston kirjastonhoitajan tehtävät. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto vahvisti ⁶⁾ mainitun kirjaston kirjastonhoitajan virkatehtävät seuraaviksi:

1) hoitaa kirjastoa ja vastata sen kirjavarastosta ja muusta omaisuudesta;

2) tarpeellisten apulaisten avulla hoitaa lainausliikettä ja valvoa lukusalia;

3) tehdä ehdotukset kirjojen ja sanomalehtien tilaamisesta ja toimikunnan tarkastettua nämä ehdotukset suorittaa tilaukset;

4) huolehtia kirjain sidottamisesta ja suorittaa kaikki luettelotoimistyö;

5) hallituksen valvonnan alaisena hoitaa laitoksen ja talon taloutta;

6) pitää pöytäkirjaa toimikunnan kokouksissa ja huolehtia sen toimintakirjain laatimisesta;

7) vuosittain antaa kertomus laitoksen tilasta ja hallinnosta; sekä

8) muutoin laitosta koskevissa kysymyksissä noudattaa kirjaston ohjesääntöä ja toimikunnan antamia määräyksiä.

Kansankirjaston vahtimestarin ja talonmiehen tehtävät. Samalla kun kaupunginvaltuusto kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä valtuutti mainitun toimikunnan ottamaan kirjastolle vahtimestarin ja talonmiehen, valtuusto toimikunnan ehdotuksen mukaisesti vahvisti ⁷⁾ näille henkilöille kuuluvat tehtävät.

Vahtimestarin tehtävänä tuli olla:

1) siivota kaikki kirjaston ja lukusalin tarpeisiin käytetyt huoneistot ja lämmittää niissä olevat kaakeliuunit sekä valvoa kalorifeerien lämmitystä;

2) hoitaa vartiointia eteishuoneessa kirjaston ja lukusalin aukioloaikoina ja tällöin merkitä kävijäin lukumäärä muistiin;

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. lokak. 7 §. — ²⁾ S:n 24 p. lokak. 6 §. — ³⁾ Ks. s. 79. —

⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. huhtik. 23 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. lokak. 21 §.

3) kirjastonhoitajan ohjeiden mukaan velkoa takaisin palautettavaksi erääntyneet kirjalainat; sekä

4) huolehtia toimituskirjain jakelusta, valvoa halkojen ostoa y.m. Talonmiehen tuli:

1) lämmittää kalorifeerit ja halkoja ostettaessa heittää ja pinota ne kellariin; sekä

2) pitää piha, katu ja makki kunnossa.

Kaasulaitoksen valvonta. Tulenvaaran ehkäisemiseksi senaatti vuonna 1880 oli antanut eräitä määräyksiä noudatettaviksi kaupungin kaasulaitoksessa, jolloin kaasuntarkastaja ja kaupungininsinööri oli yhteisesti velvoitettu valvomaan näiden määräysten noudattamista. Sen jälkeen kun tätä velvollisuutta vuonna 1882 siviilitoimituskunnalta kaupungininsinööri F. O. Ehrströmille saapuneessa kirjelmässä oli uudestaan teroitettu, kaupungininsinööri Ehrström ilmoitti rahatoimikamarille, ettei hän pitänyt itseään velvollisena eikä oikeutettunakaan ottamaan tehtäväkseen senaatin määräämää kaasulaitoksen valvontaa, joka sitäpaitsi edellytti erikoisalan tuntemusta, jota hän ei omannut eikä ollut velvollinen omaamaan. Tämän johdosta ja kun kaupungininsinööriä ei vastoin tahtoaan tuntunut voivan pakottaa hoitamaan kyseistä valvontaa, kamari esitti, että kaupunginvaltuusto anois senaatilta, että kaupungininsinööri Ehrström vapautettaisiin hänelle määrätystä velvollisuudesta. Sen jälkeen kun valtuusto tähän myöntyen ¹⁾ oli tehnyt senaatille asiasta esityksen, senaatti oikeutti valtuuston määräämään kaupungininsinöörin osuuden valvonnasta jonkun toisen, täysin pätevän henkilön tehtäväksi, kuitenkin ehdoin, ettei tämän palkkaamisesta aiheutunut mitään kustannuksia valtiolle. Valtuusto lähetti ²⁾ asian edelleen valmisteltavaksi kamariin, joka sen jälkeen ehdotti, että puheena olevan valvonnan hoito kaasuntarkastajan ohella uskottaisiin erityiselle tarkastajalle 50 markan palkkiosta jokaisesta kaasulaitoksessa toimitetusta katsastuksesta. Tämän ehdotuksen valtuusto hyväksyi ³⁾ sellaisin muutoksin, että tarkastajan palkkio määrättiin 200 markaksi vuodelta, minkä ohessa valtuusto kehoitti kamaria ehdottamaan sopivan tarkastajan. Kamarin ehdotuksen mukaisesti valittiin ⁴⁾ tähän tehtävään myöhemmin insinöörimekanikko K. M. Moring.

Neiti E. R. Heikelin ottaminen lääkäriksi kaupungin palvelukseen. Kaupunginvaltuustolle jätetyssä kirjelmässä oli 600 Helsingin kaupunkikunnan jäsentä anonut, että neiti E. R. Heikel, joka suorittettuaan tutkintonsa oli saanut oikeuden harjoittaa lääkäriammattia maassa, otettaisiin lääkäriksi kaupungin palvelukseen. Valtuuston lähetettyä ⁵⁾ tämän asian terveyslautakuntaan tämä antamassaan lausunnossa ensin huomautti, että kaupungin varattomilla asukkailla n. s. naistautilien tapauksissa, joista tässä lähinnä oli kysymys, oli mahdollisuus saada maksutonta sekä poliklinikka- että sairaalahoittoa yleisen sairaalan gynekologisella osastolla, minkä tähden erityisen enempää nais- kuin miespuolisenaan kunnallisen lääkärin asettaminen naistauteja varten ei ollut tarpeellista. Muita näkökohtia voitiin kuitenkin tuoda esiin puolustamaan neiti Heikelin ottamista kaupungin palvelukseen. Ei edes maan pääkaupungissa ollut siihen asti ollut pätevää naispuolista lääkäriä ja sellaisen saaminen kaupungin naispuolisia asukkaita varten oli kokonaan katsomatta heidän taloudelliseen

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. toukok. 4 §. — ²⁾ S:n 5 syysk. 9 §. — ³⁾ S:n 3 p. lokak. 14 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. marrask. 15 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. toukok. 2 §.

asemaansa suotavaa, koska moni naispotilas mieluummin jättäytyi vaille lääkärin neuvoa ja apua kuin kääntyi mieslääkärin puoleen. Jos valtuusto tämän nojalla ja ottaen huomioon anomuskirjelmässä esitetyn mielipiteen maan ensimmäisen kunnan edustajana halusi ottaa neiti Heikelin sen palvelukseen, lautakunta ehdotti, että neiti Heikelille tarjottaisiin kahden vuoden ajaksi 2,000 markan vuosipalkkiosta lääkärintoimi kaupungin gynekologisten sairauksien hoidossa, jolloin hän olisi velvollinen sellaisissa tapauksissa maksutta palvelemaan kaupungin varattomia naisia ja siinä tarkoituksessa olemaan tavattavissa kotonaan yhden tunnin joka arkipäivä ja tarpeen vaatiessa sen ohessa käymään tällaisten potilaiden luona heidän kodeissaan. Neiti Heikelin asemaa kaupungin palveluksessa olevana lääkärinä koskisivat muuten soveltuvilta osilta aluelääkärejä koskevat voimassa olevat määräykset.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ terveyslautakunnan ehdotuksen siten muutettuna, että neiti Heikelille tarjottaisiin toimi kaupungin palveluksessa kolmen vuoden ajaksi, ja antoi lautakunnalle tehtäväksi ryhtyä neiti Heikelin kanssa neuvotteluihin hänen virkaanottamisensa tarkemmista ehdoista.

Virkaeroanomuksia. Tehdystä anomuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ kaupunginkamreerille, filosofianmaisteri S. E. Kullhemille eron kaupunginkamreerinvirasta huhtikuun 1 p:stä lukien.

Samaten kaupunginvaltuusto anomuksesta myönsi ³⁾ kaupunginkirjanpitäjä K. A. Runsténille eron toisen kaupunginkirjanpitäjän virasta kesäkuun 1 p:stä lukien.

Niinkään myönnettiin ⁴⁾ rakennuskonttorin avustavalle insinöörille E. C. E. von Knorringille omasta anomuksestaan ero virastaan lukien loka-kuun 1 p:stä.

Johtaja A. F. Soldanin virkaeroanomuksen kaasuntarkastajanvirasta kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ rahatoimikamariin, jonka asiasta antama kertomusvuoden kuluessa päivätty lausunto saapui valtuustolle vasta seuraavana vuonna.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Toimitettaessa kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaalia vuodeksi 1882 valtuusto valitsi ⁶⁾ sihteeriksi uudestaan varatuomari C. A. K. Gripenbergin ja notaariksi myöskin uudestaan filosofianmaisteri K. E. L. von Pfalerin.

Kaupunginkamreerinvirkaa täytettäessä määrättävä ehto. Kaupunginkamreerinviran tultua avoimeksi entisen haltijan erottua ⁷⁾ rahatoimikamari ehdotti, että virkaa täytettäessä vastaiseksi määrättäisiin, että kaupunginkamreerilla oli oikeus erota vasta kolme kuukautta sen jälkeen kun hän oli kamarille sanoutunut irti virastaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁸⁾ tämän ehdotuksen.

Kaupunginkamreerin vaali. Kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ kaupunginkamreeriksi kirjanpitäjä R. Th. Holmbergin.

Toisen kaupunginkirjanpitäjän virkaa täytettäessä määrättävä ehto. Ennen avoinna olevan toisen kaupunginkirjanpitäjän viran täyttämistä kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ¹⁰⁾, että toinen

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 2 §. — ²⁾ S:n 28 p. maalisk. 5 §. — ³⁾ S:n 7 p. kesäk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. kesäk. 16 §. — ⁵⁾ S:n s:n 19 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. tam-mik. 3 §. — ⁷⁾ Ks. ylemp. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 13 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. kesäk. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 3 p. lokak. 10 §.

kaupunginkirjanpitäjä oli velvollinen kaupunginkamreerin määräyksestä olemaan iltapäivisinkin virantoimituksessa rahatoimikonttorissa.

Toisen kaupunginkirjanpitäjän vaali. Toiseksi kaupunginkirjanpitäjäksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ konttoristi E. Dalinin.

Kansankirjaston kirjastonhoitajanviran julistaminen avoimeksi. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ julistaa mainitun kirjaston kirjastonhoitajanviran avoimeksi heinäkuun 1 p:stä ja määrätä, että sitä henkilöä joka sai viran, oli vuoden loppuun pidettävä koetteeksi otettuna, minkä jälkeen hän edellyttäen, että toimikunta katsoi hänet sopivaksi toimeen, saisi siihen vahvistuskirjan vuoden 1883 alusta. Sen ohessa valtuusto määräsi, että hakijain voidakseen tulla huomioon otetuiksi virkaa täytettäessä tuli omata yleinen humanistinen sivistys, taitaa maan molempia kieliä sekä omata kokemusta kirjaston hoidossa tai sellaiset tieteelliset tiedot, joita voitiin pitää takeena siitä, että hän helposti saavutti tämän kokemuksen.

Kansankirjaston kirjastonhoitajan vaali. Kansankirjaston kirjastonhoitajan vaalissa kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ tähän toimeen ylioppilas M. B. Mæxmontanin.

Virkavapauksia. Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ kaupungininsinööri F. O. Ehrströmille virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi maaliskuun 15 p:stä lukien ulkomaille tehtävää opintomatkaa varten oikeuttaen hänet saamaan palkkaetunsa vähentämättöminä. Samalla määrättiin avustava kaupungininsinööri E. C. E. von Knorring mainittuna aikana oman toimensa ohella hoitamaan kaupungininsinöörinvirkaa.

Terveyslautakunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ aluelääkäri, lääketieteenlisensiaatti K. E. Lindénille hänen anomansa virkavapauden kahdeksi kuukaudeksi elokuun 17 p:stä lukien.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ rakennuskonttorin varastokirjanpitäjälle G. R. Hallille hänen anomansa virkavapauden yhdeksi kuukaudeksi heinäkuun 24 p:stä lukien oikeuttaen hänet tältä ajalta saamaan palkkaetunsa vähentämättöminä ja määräsi hänen sijaisensa palkkaamiseen virkavapauden ajalta maksettavaksi Smk 166: 66.

Köyhäinavustuksia koskevien vaivaishoitohallituksen päätösten aiheuttama tyytymättömyys. Ent. kruununnimismiehen N. K. Hahlin ja työmiehen lesken B. Ch. Enbergin ilmaistua tyytymättömyytensä vaivaishoitohallituksen päätöksiin, joilla heidän avustusanomuksensa oli evätty, hallitus alisti nämä päätökset kaupunginvaltuuston tutkittaviksi. Valtuusto jätti ⁷⁾ kummassakin tapauksessa asian hallituksen päätöksen varaan.

Vaivaishoitohallituksen samassa tarkoituksessa kaupunginvaltuuston tutkittavaksi alistaman asian, joka koski sepänvaimo H. M. S. Johanssonin anomusta saada avustusta itselleen ja alaikäiselle lapselleen siltä ajalta, jolloin hänen miehensä, sepäntyöntekijä G. W. Johansson suoritti asevelvollisuuttansa, oli vuonna 1881 lähetetty ⁸⁾ valiokuntaan. Vuonna 1882 antamassaan mietinnössä ⁹⁾, jossa myöskin periaatteelliselta kannalta käsiteltiin kysymystä avustuksen myöntämisestä vakinaisessa palveluksessa olevien asevelvollisten henkilöiden perheille, valiokunta ehdotti, että

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. lokak. 3 §. — ²⁾ S:n 6 p. huhtik. 23 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 3 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. tammik. 8 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. syysk. 13 §. — ⁶⁾ S:n s:n 21 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 17 § ja 7 p. kesäk. 14 §. — ⁸⁾ Ks. s. 196. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4.

sepänvaimo Johanssonille marraskuun 1 p:stä 1881 lukien myönnettäisiin avustusta 25 markkaa kuukaudessa niin kauan kuin hänen miehensä oli vakinaisessa sotapalveluksessa. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ sepänvaimo Johanssonille edellä mainitusta päivästä lukien 10 markan kuukausiavustuksen maksettavaksi vaivashoitohallituksen varoista niin kauan kuin hänen miehensä oli pakollisessa vakinaisessa sotapalveluksessa, aviopuolisoiden alaikäinen lapsi eli ja perheen varallisuusolot eivät muuten muuttuneet, mutta tätä avustusta ei ollut maksettava niiltä ajoilta, joiksi sepäntyöntekijä Johansson kenties tuli saamaan lyhyemmän tai pitemmän loman. Johansson-aviopuolisojen valitettua läänin kuvernöörille edellä mainitusta avustusmäärästä valtuusto päätti ²⁾ siltä asiasta vaaditussa lausunnossa tuoda esiin, että sepänvaimo Johanssonille myönnettyä avustusta ei ollut pidettävä sen työansion korvauksena, jonka perhe kenties oli menettänyt perheenisän jouduttua sotapalvelukseen, vaan ainoastaan avustuksena välttämättömän toimeentulon takaamiseksi perheelle. Avustus voitiin esillä olevassa tapauksessa arvioida sitäkin pienemmäksi, koska sepänvaimo Johansson oli täysin työkykyinen ja sitäpaitsi asui yhdessä samoin työkykyisen äitinsä kanssa, joka voi auttaa häntä aviopuolisoiden lapsen hoidossa ja siten tehdä sepänvaimo Johanssonille mahdolliseksi hankkia itselleen työtä kodin ulkopuoleltakin. Näillä perusteilla valtuusto anoi, että valitus jätettäisiin huomioon ottamatta.

Sitten kun sepänvaimo Johanssonin avustusmäärä kuitenkin kuvernöörin päätöksellä oli määrätty 25 markaksi kuukaudessa, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ hakea muutosta tähän päätökseen ja antoi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt von Christierson, Elving ja Asp, tehtäväksi laatia valituskirjelmän ehdotuksen. Sittemmin valtuusto täydellisesti hyväksyi ⁴⁾ valiokunnan ehdotuksen, jossa valtuuston edellä mainitun selityksen perustelu pääkohdittain toistettiin, ja valtuuston sihteeri sai tehtäväkseen toimittaa valituskirjelmän senaattiin.

Lausuntoja väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeudesta. Anniskelu- ja vähittäismyyntioikeuksia käsittelevän valiokunnan ⁵⁾ ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavassa lausunnossa ehdottaa myönnyttäväksi niihin muiden väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskeviin anomuksiin, joita olivat tehneet kauppiaat O. J. Hjelt ⁶⁾, K. S. Sundmark ⁷⁾, F. Tulander ⁸⁾, H. C. Jacobsén ⁸⁾, G. A. Florström ⁸⁾, P. Popoff ⁸⁾, F. Koroleff ⁹⁾, C. A. Löfgren ⁹⁾, O. J. Hjelt ⁹⁾ (uusi anomus), A. G. Lundgren ⁹⁾, W. Ahlfors ⁹⁾, O. W. Salin ¹⁰⁾, K. A. A. Hasselberg ¹⁰⁾, F. E. Ekberg ¹⁰⁾, I. Scharin ¹⁰⁾, F. Fagerström ¹¹⁾, E. Rudolph ¹¹⁾, V. R. Kåhlman ¹¹⁾, Th. Holmström ¹²⁾, A. A. Pihlgren ¹²⁾, V. Liljeroth ¹³⁾, J. A. Rehnberg ¹³⁾, I. Korelin ¹³⁾, A. J. Johansson ¹³⁾, F. J. F. Sjöblom ¹³⁾, J. H. Wickel ¹³⁾ ja E. A. Råbergh ¹⁴⁾. Muut tämän laatuiset anomukset, luvultaan yksitoista, valtuusto samoin mainitun valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ¹⁵⁾ puolestaan ehdottaa evättäväksi.

Lausuntoja anniskelu-oikeudesta. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäis-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 5 p. syysk. 4 §. — ³⁾ S:n 24 p. lokak. 4 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. marrask. 20 §. — ⁵⁾ Ks. s. 267. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 10 p. tammik. 4 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. helmik. 17 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. toukok. 5 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. lokak. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 3 §. — ¹¹⁾ S:n 10 p. lokak. 19 §. — ¹²⁾ S:n 24 p. lokak. 16 §. — ¹³⁾ S:n 21 p. marrask. 3 §. — ¹⁴⁾ S:n 5 p. jouluk. 9 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. lokak. 3 §, 10 p. lokak. 19 §, 21 p. marrask. 3 § ja 19 p. jouluk. 11 §.

myyntiasioita käsittelevän valiokunnan¹⁾ ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa ehdottaa hyväksyttäväksi ne väkijuomain anniskelu-oikeutta koskevat anomukset, joita olivat tehneet ravintoloitsijatar E. Jauckens²⁾, ravintoloitsija P. G. Nymarkin konkurssipesä³⁾, ravintoloitsija C. Kämp³⁾, ravintoloitsija A. M. Nybelin⁴⁾, sokerileipuri K. H. Platé⁴⁾, ravintoloitsija N. Nikolajeff⁴⁾, sokerileipuri K. J. Björkqvist⁴⁾, ravintoloitsija J. Hollming⁴⁾, kauppias A. J. Johansson⁵⁾, ravintoloitsijat A. J. Huldt⁶⁾ ja K. A. Stenholm⁶⁾, ravintoloitsijatar K. Lange⁶⁾, ravintoloitsijat K. A. Sundqvist⁶⁾, G. Hagström⁷⁾, J. Sundgren⁸⁾, K. Semmelis⁸⁾, A. W. Träskman⁸⁾, E. W. Sällsten⁸⁾ ja C. Kämp⁹⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijatar M. Enqvist⁹⁾, sokerileipuri P. G. Nymarkin konkurssipesä⁹⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijat E. F. Eriksson⁹⁾ ja K. M. Strand¹⁰⁾ sekä merikapteeni F. L. Henell¹⁰⁾.

Samansisältöiset lausunnot kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan puoltolauseen nojalla päätti antaa anomuksista, jotka koskivat anniskelu-oikeuden myöntämistä suomalaiselle luku- ja keskusteluklubille¹¹⁾, Aleksanterinteatterille¹²⁾ ja Handelsgillet-seuralle¹⁰⁾.

Samanlaisen lausunnon kaupunginvaltuusto samoin valiokunnan ehdotuksesta ja hankittuaan lausunnot¹³⁾ poliisikamarilta päätti antaa ravintoloitsijain K. F. Ahlgrenin⁸⁾ ja J. A. Ahlgrenin⁸⁾ sekä ravintoloitsijatar J. Majevskin⁸⁾ tekemistä, samaa oikeutta koskevista anomuksista.

Ravintoloitsija V. Nyströmin⁸⁾ ja ravintoloitsijatar A. W. Ingbergin⁸⁾ anniskelu-oikeuden anomukset ehdotettiin valiokunnan puoltolauseen mukaisesti hyväksyttäväiksi ainoastaan vuodeksi 1883 ja ravintoloitsijatar A. G. Wallgrenin⁸⁾ samaa tarkoittava anomus ainoastaan vuodeksi eteenpäin, viimeksi mainittu anomus poliisikamarin annettua siitä lausunnon⁶⁾.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti ehdotti heti evättäväksi ne anniskelu-oikeuden myöntämistä koskevat anomukset, joita olivat tehneet aliupseerin vaimo G. W. Gorbatoff¹⁵⁾, ravintoloitsija D. Gavriloff¹²⁾, ravintoloitsijatar V. Verikoff¹⁴⁾, elinkeinonharjoittaja F. E. Rönnberg⁹⁾, taiturin vaimo A. W. Sundberg⁹⁾ ja ravintoloitsijatar A. Rönnqvist¹⁴⁾, sekä hankittuaan lausunnon¹²⁾ poliisikamarilta myöskin ravintoloitsijatar I. A. W. Heinströmin⁸⁾ samanlaisen anomuksen.

Ravintoloitsija F. H. Öhmanin¹⁰⁾ anniskelu-oikeutta koskeva anomus lähetettiin valiokunnan ehdotuksesta poliisikamariin, mutta sitä ei käsitelty loppuun kertomusvuoden kuluessa.

Kaupunginvaltuusto puolsi¹⁶⁾ ravintoloitsijan lesken A. S. Schröderin tekemää anomusta, että hänelle myönnettäisiin lupa ruoka-, kahvi- ja teetarjoilun avaamiseen ja että hänet oikeutettaisiin aterioilla anniskelemaan olutta ruokavieraille.

Elinkeino-oikeutta koskevia lausuntoja. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden anomusten hyväksymistä vastaan, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja joita olivat tehneet

1) Ks. s. 267. — 2) Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 1 §. — 3) S:n s:n 2 §. — 4) S:n 16 p. toukok. 5 §. — 5) S:n 7 p. kesäk. 7 §. — 6) S:n 3 p. lokak. 3 §. — 7) S:n 10 p. lokak. 19 §. — 8) S:n 24 p. lokak. 16 §. — 9) S:n 21 p. marrask. 3 §. — 10) S:n 19 p. jouluk. 11 §. — 11) S:n 24 p. tammik. 1 §. — 12) S:n 3 p. lokak. 2 §. — 13) S:n 3 p. lokak. 2 ja 3 § sekä 10 p. lokak. 19 §. — 14) S:n 3 p. lokak. 3 § ja 21 p. marrask. 3 §. — 15) S:n 28 p. helmik. 17 §. — 16) S:n 3 p. lokak. 1 §.

näyttelijä H. F. Apelmom ¹⁾, kaupanhoitaja A. Dickman ²⁾, neiti Ch. Landqvist ³⁾, valokuvaaja F. Hjertzell ⁴⁾, kauppa-asiamies A. J. Honig ⁵⁾, tukkukauppias C. M. B. Jacobsen ⁶⁾, eron saanut venäläinen sotilas J. Bednarek ⁷⁾, talonpoika S. I. Smirnoff ⁸⁾, kauppias A. Haslund ⁹⁾, kauppa-kirjanpitäjä A. Andersson ¹⁰⁾, neiti H. Ellmin ¹¹⁾, konsuli H. Addens ¹²⁾, valokuvaaja G. F. Diehl ¹³⁾, puutarhuri A. Rederscheid ¹⁴⁾, maalarinkisälli F. Uhrström ¹⁵⁾ ja kauppias O. Kistner ¹⁶⁾.

Sitten kun läänin kuvernööri vastoin kaupunginvaltuuston epäpäävää lausuntoa oli myöntänyt mooseksenuskolaiselle loman saaneelle sotilaille J. D. Moiselille elinkeino-oikeuden, valtuusto oli vuonna 1881 valittanut ¹⁷⁾ senaattiin tästä kuvernöörin päätöksestä. Senaatin päätöksellä valtuuston valitus vuonna 1882 hylättiin ¹⁸⁾.

Mooseksenuskolaisten ent. sotilaitten N. Bonsdroffin, S. Skurnikin, H. Dubinskyn ja L. Bursteinin sekä samaan uskontokuntaan kuuluvan ent. tykkimiehen H. Orshalikin elinkeino-oikeuden anomukset kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 lähettänyt ¹⁷⁾ valiokuntaan. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti, joka nojautui sen mietintöön ¹⁹⁾ sisältyvään periaatteelliseen selvitykseen mooseksenuskolaisten elinkeino-oikeudesta, valtuusto päätti ²⁰⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ehdottaa nämä anomukset evättäviksi. Samassa lausunnossa ehdotettiin evättäviksi myöskin samaa oikeutta koskevat anomukset ¹⁹⁾, jotka eron saaneet mooseksenuskolaiset sotilaat S. Schaibel, J. Runk ja A. Wischegorodsky vuonna 1881 olivat tehneet.

Elinkeino-oikeuden myöntäminen mooseksenuskolaisille eron saaneille venäläisille sotilaille. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 antanut valiokunnalle tehtäväksi ¹⁷⁾ m.m. laatia ehdotuksen niistä periaatteista, joita valtuusto oli sovellettava käsiteltäessä asioita, jotka koskivat elinkeino-oikeuden myöntämistä mooseksenuskolaisille eron saaneille venäläisille sotilaille. Vuonna 1882 antamassaan mietinnössä ²¹⁾, joka julkaistiin ²²⁾ painosta, valiokunta annettuaan kysymyksestä historiallisen selvityksen huomautti, että vuonna 1869 annettuun asetukseen sisältyvät poikkeusmääräykset venäläisen sotaväen elinkeino-oikeudesta Suomessa vuoden 1868 elinkeinoasetuksen perusteella syntyneinä oli katsottava kumotuiksi ja että vuoden 1879 elinkeino-laissa säädettyjä yleisiä periaatteita ulkomaalaisen oikeudesta harjoittaa elinkeinoa maassa oli sovellettava myöskin henkilöihin, jotka kuuluivat maahan sijoitettuun venäläiseen sotaväkeen, samoin kuin myös heidän leskiinsä ja lapsiinsa. Koska kuitenkin viimeksi mainitun lain 12 § edellytti, että ulkomaalaisen, joka anoi oikeutta kauppa- tai tehdasliikkeen tai muun elinkeinoammatin harjoittamiseen, tuli oleskella maassa asianmukaisella luvalla, mutta mooseksenuskolaisilta jatkuvasti oli kielletty mahdollisuus muuttaa Suomeen laillisella luvalla ja oleskella täällä, ei mainittua pykälää näyttänyt voivan soveltaa juutalaisiin. Katsoen tähän ja kun valiokunnan mielestä ulkomaalainen, jolla ei ollut laillista oleskeluoikeutta maassa, ei

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n s:n 6 §. — ³⁾ S:n s:n 7 §. —

⁴⁾ S:n s:n 8 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. huhtik. 8 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. huhtik. 7 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. toukok. 13 §. — ⁸⁾ S:n 5 p. syysk. 3 §. — ⁹⁾ S:n s:n 6 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 7 §. — ¹¹⁾ S:n 3 p. lokak. 4 §. — ¹²⁾ S:n s:n 6 §. — ¹³⁾ S:n s:n 8 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 11 §. — ¹⁵⁾ S:n 19 p. jouluk. 9 §. — ¹⁶⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ¹⁷⁾ Ks. s. 198. —

¹⁸⁾ Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 18 § ja 6 p. huhtik. 6 §. — ¹⁹⁾ Ks. alemm. t.s. —

²⁰⁾ Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 6 §. — ²¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ²²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 15 §.

myöskään voinut saada oikeutta elinkeinon harjoittamiseen siellä, ei valio-kunnan mielestä sellaista oikeutta elinkeinolain mukaan voitu myöntää mooseksenuskolaisille.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ valiokunnan mie-tinnön.

Lausunto puhelinverkoston järjestämisestä. Maistraatti vaati kaupungin-valtuuston lausuntoa lennätinmekanikko, kollegiasessori D. J. Wadénin valtuuston vuonna 1881 tekemän päätöksen²⁾ mukaisesti laatimasta suun-nitelmasta puhelinverkon järjestämiseksi kaupunkiin. Rahatoimikamarin ehdotuksesta valtuusto päätti³⁾ lausunnossaan ilmoittaa, että suunnitelman toteuttaminen ei kohdannut estettä valtuuston taholta, jos siihen kuuluvat työt suoritettiin riittävän huolellisesti. Kollegiasessori Wadénille olisi sen tähden myönnettävä lupa sekä puhelinlankain eristimien kiinnittämiseen kaupungin rakennuksiin että puhelinjohdoille tarpeellisten pylväiden pys-tyttämiseen, kuitenkin ehdoin, että kaupungin rakennuskonttori valvoi näiden töiden suoritusta, ettei pylväitä saanut pystyttää muihin paikkoi-hin kuin niihin, jotka tämä konttori tai sen kieltäytyessä antamasta suostu-mustaan rahatoimikamari katsoi voivansa tähän tarkoitukseen hyväksyä, sekä että jos kosketellut toimenpiteet sittenkin aiheuttivat kaupungille jotain vahinkoa, kollegiasessori Wadén oli velvollinen sen korvaamaan.

Toimilupa raitioteiden rakentamiseen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 lähettänyt⁴⁾ rahatoimikamariin insinööri D. Fraserin anomuksen, että hänelle myönnettäisiin toimilupa raitioteiden rakentamiseen kaupun-kiin. Vuonna 1882 antamassaan mietinnössä kamari ehdotti tämän anomuk-sen sen silloisessa muodossa evättäväksi. Kamari huomautti m.m., ettei kau-pungin missään tapauksessa tulisi myöntää kenellekään henkilölle tai yhtiölle yksinoikeutta raitioteiden rakentamiseen kaupunkiin, koska siten syntyisi monopol, joka varsin läheisessä tulevaisuudessa voisi tulla kaupungille erit-täin hankalaksi. Toimilupa olisi myönnettävä ainoastaan määrättyjä toimilupasopimuksessa lueteltuja linjoja varten, kuitenkin siten, että kau-punki siinä tapauksessa, että toimiluvan saaja tyydyttävästi täytti velvolli-suutensa, sitoutui tarjoamaan hänelle oikeuden toisten raitiotielinjain raken-tamiseen ja käyttämiseen ennen tällaisen oikeuden myöntämistä toiselle henkilölle. Ehdotettua kolmenkymmenen vuoden toimilupa-aikaa vastaan kamarilla sitä vastoin ei ollut mitään muistutettavaa. Olennainen puute hakijan ehdotuksessa oli se, ettei siinä annettu mitään tarkempia tietoja suunnitellusta yrityksestä. Hakijan olisi sen tähden annettava täydellinen ehdotus, joka sisälsi ne ehdot, joilla hän oli halukas ottamaan toimiluvan vastaan. Kamari esitti puolestaan oman ehdotuksen, jonka sisältämät kaksi-toista kohtaa kaupungin sen mielestä oli pantava anomuksen hyväksy-misen ehdoksi.

Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ ensin lähettää asian edelleen valmistelta-vaksi valiokuntaan, johon kuuluivat⁶⁾ vtt Frosterus, Sanmark ja Eneberg. Hankittuaan insinööri Fraserilta tarkempia tietoja hänen suunnittele-miensa raitiotielinjojen suunnasta ja niiden rakentamisjärjestyksestä sekä kuljetusvoimasta, raideleveydestä, vaunujen laadusta, kulkuvuoroista, maksuista y.m. raitiotieyritykseen liittyvistä seikoista valiokunta antoi valtuustolle mietintönsä⁷⁾. Valiokunta yhtyi siinä rahatoimikamarin

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 6 §. — ²⁾ Ks. s. 199. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 4 §. — ⁴⁾ Ks. s. 199. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 10 p. tammik. 8 §. — ⁶⁾ Sin 24 p. tammik. 16 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22.

käsitykseen raitioteiden rakentamisen yksinoikeuden myöntämisestä, mutta katsoi muuten voivansa puoltaa anomusta erinäisin ehdoin, joiden sanamuotoa laatiessaan valiokunta oli jotenkin tarkasti seurannut Tukholman uuden raitiotieosakeyhtiön toimiluvan ehtoja.

Mietintöä esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ valiokunnan ehdottamat ehdot tehtyään niihin pari muutosta ja antoi rahatoimikamarille tehtäväksi ensin hankittuaan tietoonsa, hyväksyikö insinööri Fraser ne, laatia hänen kanssaan tehtävän toimilupasopimuksen ehdotuksen, joka sitten esitettäisiin valtuustolle. Valtuuston hyväksymät ehdot olivat seuraavat:

1:o) Raitiotiet eivät saa estää muita liikennöijä kulkemasta raiteiden poikki tai niitä pitkin ajoneuvoilla, jotka eivät ole vartavasten raitioteitä varten rakennetut.

2:o) Raitiotiet eivät myöskään saa estää rakentamasta ja käyttämästä rautatievaunuliikennettä varten tarkoitettuja ratoja ratapihoista, satamista, kaupungin pakahuoneista tai kauppatoreilta tai niihin, ei myöskään rakentamasta ja käyttämästä sellaisia raiteita eikä raitioteitä, joita ei maksusta luovuteta yleisön käytettäväksi.

3:o) Toimiluvan saajan tulee edelleen alistua seuraaviin määräyksiin:

a) Työ on suoritettava asianmukaisesti vahvistetun suunnitelman mukaisesti ja kaupungin viranomaisten valvonnan alaisena.

b) Raiteiden yläreunan pitää olla kadun pinnan tasalla, mikäli kaarre ei vaadi poikkeamista tästä määräyksestä.

c) Työ suoritetaan tavalla, joka vähimmän häiritsee yleistä liikennettä, ja mahdollisimman suurella joutuisuudella, minkä tähden sekä ensimmäiseen perustustyöhön että raitioteiden vastaiseen kunnossapitoon tarpeelliset työaineet pitää mikäli mahdollista olla niin valmiit, että ne ovat paikalle tuotavissa ja käytettävissä sitä mukaa kuin työ edistyy, jotta niille kaduille ja paikoille, mistä raitiotiet kulkevat, kasautuu mahdollisimman vähän tarveaineita.

d) Toimiluvan saaja suorittaa kaikki raiteiden ja niiden alustan laskemisesta tahi sen johdosta koituvat kustannukset, olivatpa menot aiheutuneet tarpeellisista maan pintamuodostuksen järjestelyistä, vesi- ja kaasujohtojen muuttamisesta tahi siirtämisestä taikka muista töistä.

e) Toimiluvan saaja kustantaa ja pitää kunnossa katukiveyksen raiteiden välissä sekä kahden jalan leveydeltä niiden kumpaisellakin puolella yhtäläisellä aineella, jolla katu muualta on päällystetty tahi tulee päällystettäväksi, ollen yhtyi sen ohessa velvollinen omalla kustannuksellaan korvaamaan vahingon, minkä raitiotie ehkä tuottaa siihen rajoittuville kadunosille. Raiteiden välisen kadun tai yleisen paikan puhtaana-pito on toimiluvan haltijan niinkään kustannettava. Tästä puhtaanapitovelvollisuudesta toimiluvan saaja vapautetaan siksi talven ajaksi, jolloin syystä tai toisesta käytetään muita ajoneuvoja raitioteiden sijasta.

f) Raitiotiet eivät saa olla esteenä kadun ja yleisen paikan, putki- tahi viemärijohtojen muutokselle, uusimiselle tahi korjaamiselle; eivätkä sellaisista syistä johtuvat raitiotieliikenteen keskeytykset tahi esteet saa aiheuttaa korvausvaatimuksia.

g) Toimiluvan saaja on velvollinen pitämään raitiotien kaikkine kalustoineen hyvässä ja ajanmukaisessa kunnossa sekä liikettä harjoittaessaan tyydyttämään liikenteen vaatimukset. Vaunujen, hevosten ja ajajien y.m. siistiä kuntoa valvoo poliisi.

h) Toimiluvan saaja on velvollinen sallimaan, että muut rautatieraitteet, joita asianmukaisella luvalla asetetaan, saavat käydä hänen raiteidensa kanssa ristiin samassa tasossa.

i) Raitiotietä älköön yleiselle liikenteelle avattako, ennenkuin se on asianmukaisesti katsastettu ja hyväksytty

j) Liikennettä on toimiluvan saajan sitten keskeyttämättä voimassa pidettävä, ellei lumieste tee sitä mahdolltomaksi, jolloin hänet oikeutetaan, jos hän sitä haluaa, vaihtamaan vaunut muihin sopiviin, jalaksilla kulkeviin ajoneuvoihin. Jos raitiotiet lumen kasautumisen johdosta käyvät esteeksi muulle liikenteelle, on sitäpaitsi vaunuliikenne poliisin käskystä keskeytettävä. Jos sitä vastoin liikenne koko raitiotiellä tahi sen osalla keskeytetään pitemmäksi ajaksi kuin neljäksi vuorokaudeksi toimiluvan saajan voimatta näyttää sen aiheutuneen luonnonesteestä tahi muusta tapaturmasta, jota ei käy lukeminen toimiluvan saajan viaksi, voi kaupunginvaltuusto julistaa toimiluvan menetetyksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. lokak. 9 §.

k) Toimiluvan saaja ei saa ilman kaupungin viranomaisten suostumusta vähentää kulkuvuorojen lukumäärää eikä korottaa taksojaan.

l) Niiden kustannusten vakuudeksi, joita joko johtuu siitä, että toimiluvan saaja ei noudata yllä olevia määräyksiä tai myös, jos toimilupa menetetään tahi yritys lakkautetaan eikä toinen sitä ota kaupungin myönnytyksellä haltuunsa, ehkä tarvitaan katujen ja muiden paikkain kuntoonpanemiseen, pitää yhtiön, ennenkuin työhön saaryhtyä, rahatoimikamariin tallettaa kamarin hyväksymänä korkoa kasvavina arvopapereina Smk 10,000: —. Tämä määrä on aina pidettävä vähentämättömänä, ja on toimiluvan saajan sen tähden, jos kaupungin on täytynyt siitä jotain käyttää töiden teettämiseen, vajeus heti täytettävä; ja on kaupunki oikeutettu, ellei toimiluvan saaja tätä täytä, käyttämään hänen muuta omaisuuttaan summan täyttämiseen. Vastaa sitten kun kaupungilla ei enää voi olla mitään korvausta toimiluvan saajalta vaadittavana, saa hän tallettamansa vakuuden takaisin. Toimiluvan saaja saa sitä vastoin käyttää hyväkseen vakuuspapereille kertyneet korot.

m) Toimilupa on menetetty, ellei hakijan vuoden kuluessa siitä päivästä lukien, jona se on asianmukaisesti vahvistettu, ole onnistunut muodostaa yhtiötä ja ellei hän tänä määräaikana ole antanut kaupungin viranomaisille täydellistä suunnitelmaa työn suorittamista ja liikenteen harjoittamista varten tai ellei ensimmäinen ilmoitetuista raitiotielinjoista ole valmistunut vuoden kuluessa siitä päivästä, jolloin mainittu suunnitelma on hyväksytty ja vahvistettu.

n) Kun toimilupa-aika päättyy tai lupa menetetään tai kaupungin myöntymyksellä siirretään toiselle, on kaupunki oikeutettu lunastamaan itselleen raitiotielaitoksen kalustoineen ja vetojuhtineen sekä muine raitiotieliikenteelle tarpeellisine omaisuuksineen hinnasta, joka vastaa keskimääräistä nettotuloa 10 viimeiseltä vuodelta kapitalisoituna 6 %:n mukaan vähentämällä se arvo, jota viisi uskottua miestä pitää tarpeellisenä raitiotien ja siihen kuuluvan kaluston saattamiseksi täysikelpoiseen kuntoon. Tämä lunastushinta alkoon kuitenkin missään tapauksessa olko suurempi kuin puoli-toista kertaa se määrä, jonka samat uskotut miehet katsovat tarpeelliseksi kokonaan uuden raitiotielaitoksen rakentamiseksi. Näistä uskotuista miehistä toimiluvan haltija valitsee kaksi ja kaupungin viranomaiset kaksi; nämä neljä valitsevat viidennen ja tulee, jos jompikumpi osapuoli laiminlyö uskottujen miesten valitsemisen tai elleivät nämä voi sopia viidennestä, Helsingin raastuvanoikeuden saada täydentää lukumäärä. Jos kaupunki toimilupa-ajan loppuessa haluaa käyttää hyväkseen tätä lunastusoikeutta, tulee sen ilmoittaa siitä toimiluvan saajalle viimeistään vuotta ennen toimilupa-ajan loppua. Jos kaupunki sitä vastoin ei vielä silloin halua käyttää lunastusoikeuttaan hyväkseen, pidennettäköön toimilupa-aikaa vielä kymmenen vuotta; tämän ajan päätyttyä kaupunki vielä on oikeutettu lunastamaan raitiotielaitoksen kalustoineen ja vetojuhtineen sekä muine raitiotieliikennettä varten tarpeellisine omaisuuksineen samasta pääomasta, joka alkuperäisen toimilupa-ajan päättyessä olisi ollut riittävä, kuitenkin siten, että edellä mainittu pääoman vähennys laitoksen saattamisesta täysikelpoiseen kuntoon vahvistetaan pidennetyn toimilupa-ajan päätyttyä. Ellei kaupunki tämänkään ajan päätyttyä halua lunastaa raitiotielaitosta tai ellei voida tehdä uutta sopimusta toimiluvan jatkamisesta, on toimiluvan haltija velvollinen sopivan, läänin kuvernöörin määräämän ajan kuluessa poistamaan raitteet ja panettamaan ne kadut ja paikat, joita ne ovat kulkeneet, hyvään kuntoon sen mukaisesti, mitä edellä on säädetty, uhalla, että kaupunki muuten suorittaa kuntoonpanon yhtiön kustannuksella.

o) Myönnettyä toimilupaa alkoon luovutettako toiselle ilman että kaupungin viranomaiset ovat antaneet siihen myöntymyksensä.

p) Kaikki mitä tässä ylempänä on sanottu toimiluvan haltijasta, koskee samoin hänen muodostamaansa yhtiötä.

Sen jälkeen kun rahatoimikamari oli insinööri Fraserilta vastaanottanut kirjelmän, jossa lausuttiin toivomus erinäisten edellä mainittujen ehtojen muuttamisesta, kamari esitti kaupunginvaltuustolle ehdotuksen raitiotien rakentamista kaupunkiin koskevaksi toimilupasopimukseksi ja esitti, että valtuusto hyväksyen tämän ehdotuksen tekisi asianomaiseen paikkaan anomuksen oikeuden myöntämisestä raitiotien rakentamiseen kaupunkiin ja tämän oikeuden myöntämisen jälkeen valtuuttaisi kamarin tekemään asianomaisen kanssa toimilupasopimuksen. Sen jälkeen valtuusto pani asian

pöydälle¹⁾ ja päätti julkaista sen johdosta syntyneet asiakirjat painosta.

Lausunto väkiviinatehtaan erioikeuden siirrosta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppias F. E. Ekbergin anomuksesta, että hän saisi luovuttaa hänelle aikaisemmin myönnetyn erioikeuden väkiviinatehdasliikkeen harjoittamiseen kaupungissa suunnitellulle, Fredr. Edv. Ekbergs sprittfabriksaktiebolag nimiselle yhtiölle ja että mainitun yhtiön yhtiöjärjestys vahvistettaisiin, valtuusto päätti²⁾ lähetettyään³⁾ asian anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita varten asetettuun valiokuntaan tämän ehdotuksen mukaisesti lausunnossaan ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään muistuttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Lausunto luujauhotehtaan perustamisesta. Insinööri E. L. Bergrothin anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin rakentamaan kaupunkiin kuuluvaan Munkkisaareen luujauhotehtaaksi tarkoitettu uudisrakennus, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomuksen hyväksymistä vastaan.

Lausunto asetusehdotuksista, jotka koskivat juutalaisten oleskelua maassa sekä juutalaisten oikeutta uskonnon harjoittamiseen. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kahdesta erään komitean laatimasta asetusehdotuksesta, joista toinen koski ehtoja, joilla juutalaisten sallittiin oleskella Suomessa, ja toinen juutalaisten oikeutta uskonnon harjoittamiseen ja heidän muita oikeudellisia suhteitaan maassa, valtuusto lähetti⁵⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Malmgren ja Eneberg sekä lääninsihteerit J. G. Sohlman. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä⁶⁾ valiokunta kiinnitti erikoista huomiota siihen seikkaan, että komitea oli katsonut hallituksen voivan antaa ensiksi mainitun asetuksen hallinnollisessa järjestyksessä, jota vastoin jälkimmäinen olisi esitettävä maan säädylle. Valiokunta puolestaan väitti viitaten m.m. erääseen vuonna 1779 tehtyyn valtiopäivien päätökseen, että säätyjen tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä tulisi saada käsitellä myöskin juutalaisten oleskelemista maassa koskeva asetusehdotus. Jos tämä asetus kuitenkin voitaisiin antaa hallinnollista tietä, ei sitä pitäisi voida ulottaa pitemmälle kuin juutalaisten maahan asettumisen ja oleskelun järjestämiseen parissa tai kolmessa maan suurimmassa kaupungissa, ja eräitä ehdotuksen pykälä, varsinkin 13 §, joka koski juutalaisten oikeutta kiinteistön omistamiseen olisi sen mukaisesti muutettava. Kummankin ehdotuksen yksityisiä pykälä valiokunta muuten piti tarkoituksenmukaisina. Sen jälkeen kun asetusehdotukset oli julkaistu⁷⁾ painosta, kaupunginvaltuusto täydellisesti hyväksyi⁸⁾ valiokunnan edellä esitettyjen näkökohtien mukaisesti laatiman ehdotuksen asiasta annettavaksi lausunnoksi.

Lausunto kiinteistön omistamisoikeudesta. Ruotsin alamaisen, naimattoman naisen A. Sandbergin anomuksen, että hänet oikeutettaisiin omistamaan kiinteistö kaupungissa, josta anomuksesta läänin kuvernööri oli pyytänyt valtuuston lausuntoa, valtuusto päätti⁹⁾ poliisikamarin antaman lausunnon mukaisesti puolestaan ehdottaa evättäväksi.

Lausuntoja biljardinpito-oikeudesta. Sokerileipuri J. Björkqvistin¹⁰⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ S:n 3 p. lokak. 1 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 7 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. toukok. 11 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. kesäk. 8 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 10 p. lokak. 8 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. lokak. 3 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. tammik. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 6 p. huhtik. 3 §.

ja ravintoloitsija A. W. Träskmanin ¹⁾ anomuksista, että heille myönnetäisiin oikeus yleisön käytettäväksi tarkoitettujen biljardien pitoon kaupungissa, mistä anomuksista läänin kuvernööri oli pyytänyt lausuntoa kaupunginvaltuustolta, valtuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista niiden hyväksymistä vastaan.

Lausunto pörssihuutokauppain ohjesääntöehdotuksesta. Läänin kuvernööriin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppayhdistyksen valtuutettujen hänelle tekemästä anomuksesta, joka koski uuden ohjesääntön vahvistamista pörssihuutokaupoille, valtuusto lähetti ²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Laurell, Svensson ja Elving. Valiokunta ei antanut lausuntoaan vuoden varrella.

Vapautus kaupunginvaltuutetun tehtävästä ja kaupunginvaltuutettujen täydennysvaali. Tehdystä anomuksesta vt Masalin vapautettiin ³⁾ kaupunginvaltuutetun tehtävästä. Hänen sijaansa valittiin raastuvankokouksessa kaupunginvaltuutetuksi ratatirehtööri E. E. Wasastjerna, mistä maistraatti lähetti ⁴⁾ tiedon kaupunginvaltuustolle.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ maistraatille ilmoittaa, että alla mainitut kaupunginvaltuutetut olivat erovuorossa vuoden päätyessä, nimittäin: vtt Asp, Bergbom, Bergroth, af Björkstén, Borenus, Dittmar, Eskolin, V. Höckert, Juselius, Kjällmanson, Lindelöf, Lindfors, Lundqvist, Mellin, Qvist ja Wecksell.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ⁶⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1881 päätyessä eronneiden sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1882—84 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin: pankinjohtaja F. K. J. Nybom, tirehtööri, everstiluutnantti G. R. A. Charpentier, lääketieteentohtori A. F. Holmberg, kauppias M. W. Svensson, ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus, esittelijäsihteeri G. M. von Christierson, leipurimestari G. M. Stenius, yli-inspehtori A. F. Laurell, valtionkonttorin tirehtööri W. Eneberg, dosentti, vapaaherra M. W. af Schultén, pankinjohtaja C. J. Österholm, merikapteeni J. A. Pontán, ylitirehtööri H. Höckert, kolleega G. E. Lagerblad, lääkintöneuvos J. I. Björkstén ja lääkintöhallituksen sihteeri R. B. Elving.

Kaupunginvaltuutetun vaalin aiheuttama valitus. Ylitirehtööri H. Höckert, joka oli valittu kaupunginvaltuutetuksi vuosiksi 1882—84, mutta jonka vaalista oli valitettu läänin kuvernöörille, jätti valtuuston ratkaistavaksi, voiko hän ryhtyä toimimaan valtuutettuna. Tähän valtuusto päätti ⁶⁾ vastata, ettei se voinut tehdä päätöstä tästä asiasta, vaan jätti vtn Höckerin itsensä ratkaistavaksi, tuliko hänen olla osallistumatta valtuuston työhön vai ei.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajakseen vuodeksi 1882 kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vtn Lindelöfin ja varapuheenjohtajakseen samaksi vuodeksi vtn Malmgrenin.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vuoden alkupuoliskoksi ⁸⁾ vtt Boreniuksen, Aspin, Grönqvistin ja Dittmarin sekä varalle vtt Masalinin ja Charpentier'n, vuoden jälkipuoliskoksi ⁹⁾ vtt Dittmarin, Elvingin, Aspin ja Brummerin sekä varalle vtt Borgin ja Boreniuksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 8 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 12 §. — ³⁾ S:n 21 p. marrask. 11 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. jouluk. 1 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. lokak. 17 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. tammik. 1 §. — ⁷⁾ S:n s:n 2 §. — ⁸⁾ S:n s:n 13 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. kesäk. 25 §.

Vapautus lautakuntain ja valiokuntain jäsenyydestä. Kunnallisneuvos O. Höijer vapautettiin ¹⁾ anomuksestaan vaivashoitohallituksen jäsenyydestä, minkä ohessa valtuusto päätti ²⁾ hänelle osoitetussa kirjelmässä ilmituoda hänelle kiitollisuutensa hänen monivuotisesta työstään kunnan palveluksessa.

Ylitirehtööri H. Höckert ja vt von Christierson vapautettiin ³⁾ omasta anomuksestaan kaupungin poliisivoimain lisäämistä koskevaa kysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan ⁴⁾ jäsenyydestä.

Samoin vapautettiin ⁵⁾ eversti F. Mansner tehdystä anomuksesta majoituslautakunnan jäsenyydestä.

Niinikään vapautettiin ⁶⁾ vt Eskolin omasta anomuksestaan majoituslautakunnan jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Vaivashoitohallituksen jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ⁷⁾ kunnallisneuvos O. Höijerin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ kauppias E. J. Willstedtin.

Sitten kun ylitirehtööri H. Höckert ja vt von Christierson oli vapautettu ⁷⁾ kaupungin poliisivoimain vahvistamista koskevaa kysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan jäsenyydestä, valittiin ⁸⁾ heidän sijaansa tähän valiokuntaan palomestari, filosofianmaisteri M. A. Wanerberg ja vt V. Höckert.

Majoituslautakunnan puheenjohtajan, eversti K. A. Tamelanderin muutettua ⁹⁾ pois paikkakunnalta valittiin ¹⁰⁾ hänen sijaansa lautakunnan puheenjohtajaksi eversti F. Mansner ja jäseneksi viimeksi mainitun sijaan eversti C. A. J. E. Bergenstråle.

Uusi jäsen majoituslautakuntaan tästä tehtävästä vapautetun ⁷⁾ eversti Mansnerin sijaan valittiin ¹¹⁾ muiden vuodeksi 1883 toimitettujen vaalien yhteydessä.

Majoituslautakunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ⁷⁾ vtn Eskolinin sijaan valittiin ⁶⁾ kollegiasessori E. A. Kjöllnerfeldt.

Eräiden lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali seuraavaksi toimikaudeksi. Alla mainittujen lautakuntain ja toimikuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1882 päättyessä eroavien sijaan valittiin ¹²⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1883—85 ratatirehtöörin apulainen H. E. Gummerus ja kauppias, insinööri E. F. M. Hallberg, puheenjohtajaksi vuodeksi 1883 oikeusraatimies E. Öhman, varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi ratatirehtöörin apulainen Gummerus sekä varajäseniksi, niinikään vuodeksi 1883, vt Grönqvist, varatuomari C. A. K. Gripenberg ja ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1883—85 vt Sanmark, konetirehtöörin apulainen K. A. Nordman ja kaupunginkasööri J. A. Söderström;

vaivashoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1883—85 tie- ja vesikululaitosten ylläpitämisen sihteerit B. Sirén ja komministeri F. L. Bengelsdorff, jotka kaupunginvaltuustossa suoritettussa arvonnassa oli määrätty eroamaan ¹³⁾ hallituksesta, puheenjohtajaksi vuodeksi 1883 sihteerit Sirén

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 3 §. — ²⁾ S:n 6 p. huhtik. 11 §. — ³⁾ S:n 28 p. maalisk. 1 §. — ⁴⁾ Ks. s. 236. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 19 p. jouluk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 §. — ⁷⁾ Ks. ylemp. t.s. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 28 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. lokak. 18 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. lokak. 9 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 266. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 19 p. jouluk. 12 §. — ¹³⁾ S:n s:n 1 §.

sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vahtimestari J. F. Holmberg ja kauppias O. W. Laurent.

majoituslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1883—85 eversti C. A. J. E. Bergenstråle ja vuosiksi 1883—84 eversti F. Mansnerin sijaan, jonka valtuusto oli vapauttanut ¹⁾ lautakunnan jäsenyydestä, eversti E. E. Wårnhjelm, puheenjohtajaksi vuodeksi 1883 eversti Bergenstråle sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtt Lindfors ja Stenius; samoin kuin

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuodeksi 1883—85 filosofiantohtori G. V. Vasenius ja varajäseneksi apukamreeri J. Enlund.

Kahden jäsenen valitseminen kansakoulujohtokuntaan. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1882—85 kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ senaatin kielenkääntäjän, filosofianmaisteri F. F. Ahlmanin ja yliopettaja E. J. Mellbergin.

Normaalilyseon y. m. oppilaitosten kouluneuvostojen jäsenten ehdottaminen. Koulutoimen yllähallituksen anottua, että kaupunginvaltuusto ehdottaisi sopivia henkilöitä yllähallituksen alaisten kaupungissa toimivien oppilaitosten kouluneuvostojen jäseniksi lukuvuosiksi 1882—85, valtuusto päätti ³⁾ antaa viidelle valitsijamiehelle tehtäväksi laatia asiasta ehdotuksen ja valitsi ⁴⁾ tähän tehtävään vtt Holmbergin, Wegeliuksen, Mellinin, Lagerbladin ja Borgin. Valitsijamiesten ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen ehdotti ⁵⁾ että kouluneuvostojen jäseniksi mainituksi ajanjaksoksi valittaisiin seuraavat henkilöt, nimittäin:

normaalilyseon: lääkintöneuvos J. I. Björkstén, ylim. professori O. Donner, esittelijäsihteeri W. G. Geitlin, professori F. J. Petersén, oikeusormestari J. G. Sohlman, pankinjohtaja A. E. Wallenius ja professori S. O. Wasastjerna;

reaalikoulun: insinööri E. L. Bergroth, ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus, kirjakauppias K. E. Holm, kalastusten tarkastelija, ylim. professori A. J. Malmgren ja ylilääkäri, professori A. Th. Sælan;

ruotsalaisen tyttökoulun: professorin rouva J. C. von Becker, professorin rouva C. W. Montgomery, senaattorin rouva S. E. Norrmén, kanslianeuvos C. G. Borg, professori J. A. J. Pippingsköld, professori H. Råbergh ja valtioneuvos Z. Topelius;

sokeainopiston: neiti A. Blomqvist, neiti C. H. S. Lagus, senaattorin rouva A. F. E. Palmén, intendentti B. O. Schauman ja dosentti K. R. Wahlfors;

ruotsalaisen yksityislyseon: yliopettaja F. V. Heikel, lehtori K. W. Lille, filosofianmaisteri K. H. Lindholm, lehtori N. K. Nordenskiöld, professori J. W. Runeberg, päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schauman ja ratatirehtööri E. E. Wasastjerna;

opettajatar R. Helsingiuksen sekä neitien Sagulinin ja Jackin pientenlastenkoulujen: tehtailijan rouva A. Fagerroos, kapteenin rouva A. Ch. Lagerborg, kanslianeuvoksetar C. W. Lagus, lehtorin rouva W. H. Nordenskiöld, rautatielääkäri, lääketieteentohtori K. E. Holm, kolleega V. R. Kockström ja palomestari, filosofianmaisteri M. A. Wænerberg;

saksalaisen tyttökoulun: valtioneuvoksetar S. Andersin, leskirouva M. Arppe, everstin rouva O. Ehrnrooth, insinöörin rouva O. Osberg, yliopiston

¹⁾ Ks. s. 265. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 24 §. — ³⁾ S:n 6 p. huhtik. 7 §. — ⁴⁾ S:n s:n 28 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. toukok. 7 §.

kirjastonhoitaja, ylim. professori A. W. Bolin, kauppias E. Rudolph ja ylim. professori F. Saltzman.

suomalaisen tyttökoulun: lehtorin rouva A. S. Almberg, tohtorin rouva A. K. Ignatius, lehtorin rouva E. L. Melander, tohtorin rouva H. K. Winter, ratatirehtöörin apulainen H. E. Gummerus, lääketieteenlisensiaatti O. Heikel ja kirkkoherra A. W. Lyra;

suomalaisen yksityislyseon: professori J. R. Danielson, valtionkonttorin tirehtööri W. E. Eneberg, valtionkonttorin sihteeri N. I. Fellman, professori K. G. Hällstén, insinööri J. Sjölin, kollegiasessori K. A. Slöör ja pastori K. G. Tötterman; sekä

Sahlbergin tyttökoulun ja Aina Tavaststjernan tyttökoulun: leskirouva O. Aspelin, hovineuvoksetar E. A. Krogius, hovioikeudenneuvoksetar E. Mechelin, valtioneuvoksetar A. S. von Willebrand, professori G. Asp, filosofiantohtori F. W. Gustafsson ja dosentti M. G. Schybergson.

Myöhemmin koulutoimen ylihallitus antoi¹⁾ kaupunginvaltuustolle tehtäväksi ehdottaa myöskin Nya svenska läroverket nimisen oppilaitoksen kouluneuvoston jäsenet, ja valtuusto ehdotti²⁾ valitsijamiesten esityksestä näiksi jäseniksi kauppias A. F. Waseniuksen, filosofiantohtori R. A. Renvallin, insinööri G. E. Berggrénin, eversti W. von Kræmerin, lääketieteen-tohtori C. F. Wahlbergin, liikennetirehtööri J. W. Stjernschantzin ja lääketieteen-tohtori A. F. Holmbergin.

Valitsijamiesten vaali kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten. Valitsijamiehiksi kansakoulujen kouluneuvostojen valitsemista varten lukuvuodeksi 1882—83 kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ vtn Tallgrénin, kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin, tie- ja vesikulkulaitosten ylihallituksen sihteerin B. Sirénin, oikeusraatimies E. Öhmanin ja kunnallisneuvos O. Højjerin.

Pyhäkoulun johtokunnan jäsenten vaali. Pyhäkoulun johtokunnan jäseniksi lukuvuodeksi 1882—85 kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin, insinöörimekanikko K. M. Moringin ja tehtailija J. W. Alanderin.

Kansankirjaston inventeeraajain vaali. Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ valita kaksi henkilöä toimittamaan kirjaston kirjavaraston inventeerauksen kirjastonhoitajan piakkoin vaihtuessa ja valitsi³⁾ tähän tehtävään kansakoulunopettaja F. O. Dannholmin ja kauppias G. J. Ståhlbergin.

Jäsenten valitseminen väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelevään valiokuntaan. Väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelevän valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vuoden alkupuoliskoksi⁵⁾ vtt Tallgrénin, Sandbergin, Svenssonin, Malmgrenin ja Elvingin sekä vuoden jälkipuoliskoksi⁶⁾ vtt Malmgrenin, Tallgrénin, Sandbergin, Steniuksen ja Svenssonin.

Tarkastajantodistajain asettaminen polttimoihin. Tarkastajantodistajaksi Kammion polttimoon kaupunginvaltuusto puolsi ent. poliisikonstaapelia A. Lindemania⁷⁾, tehtailija J. H. Brummerin polttimoon apteekkari C. A. Ekmania⁸⁾ ja kauppaneuvos P. Sinebrychoffin polttimoon vaatturimestari G. W. Blombergia⁹⁾.

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. syysk. 12 §. — ²⁾ S:n 3 p. lokak. 18 §. — ³⁾ S:n 29 p. kesäk. 24 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. kesäk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. tammik. 13 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. kesäk. 25 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. lokak. 19 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. marrask. 5 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. jouluk. 7 §.